

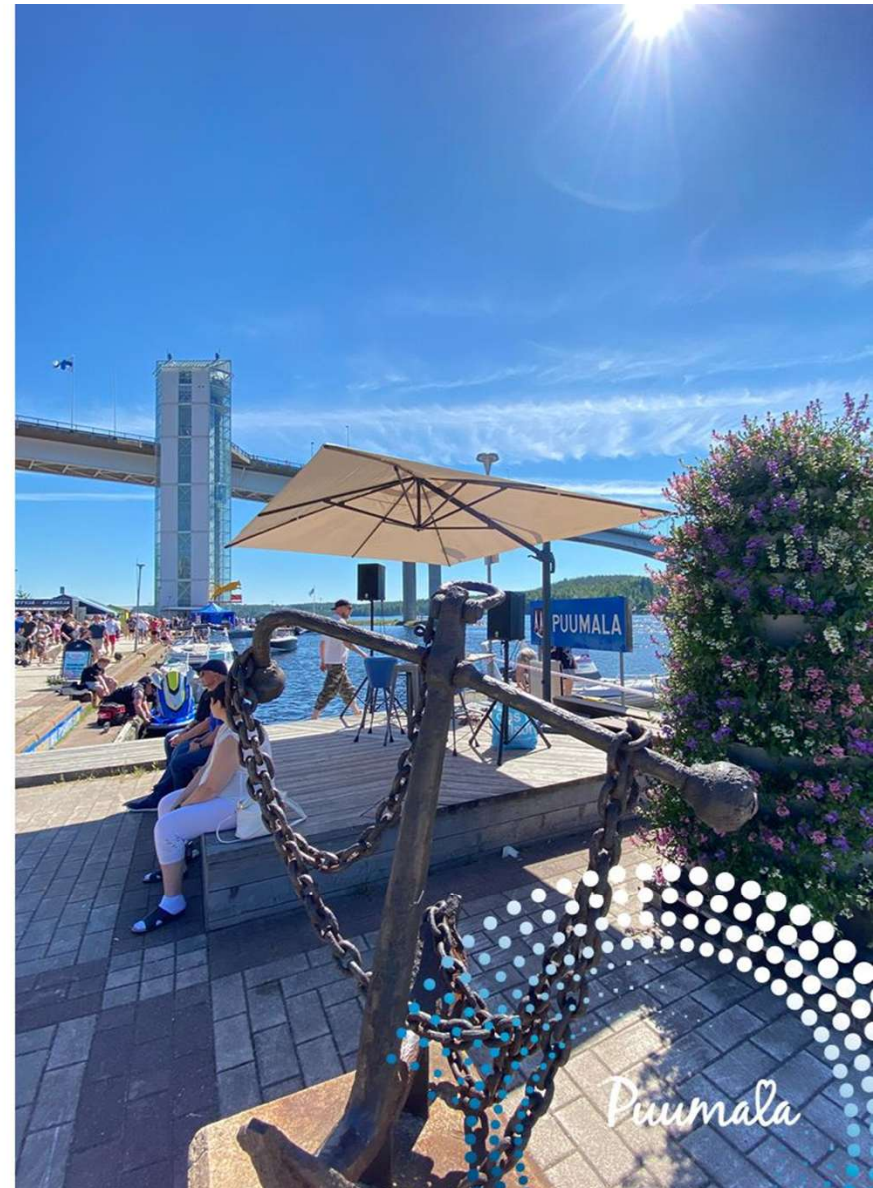
Puumala

VUODEN 2027 TALOUSARVION JA - SUUNNITELMAN LAADINTAOHJE JA TALOUSARVIORAAMI

Kunnanhallitus 29.6.2026

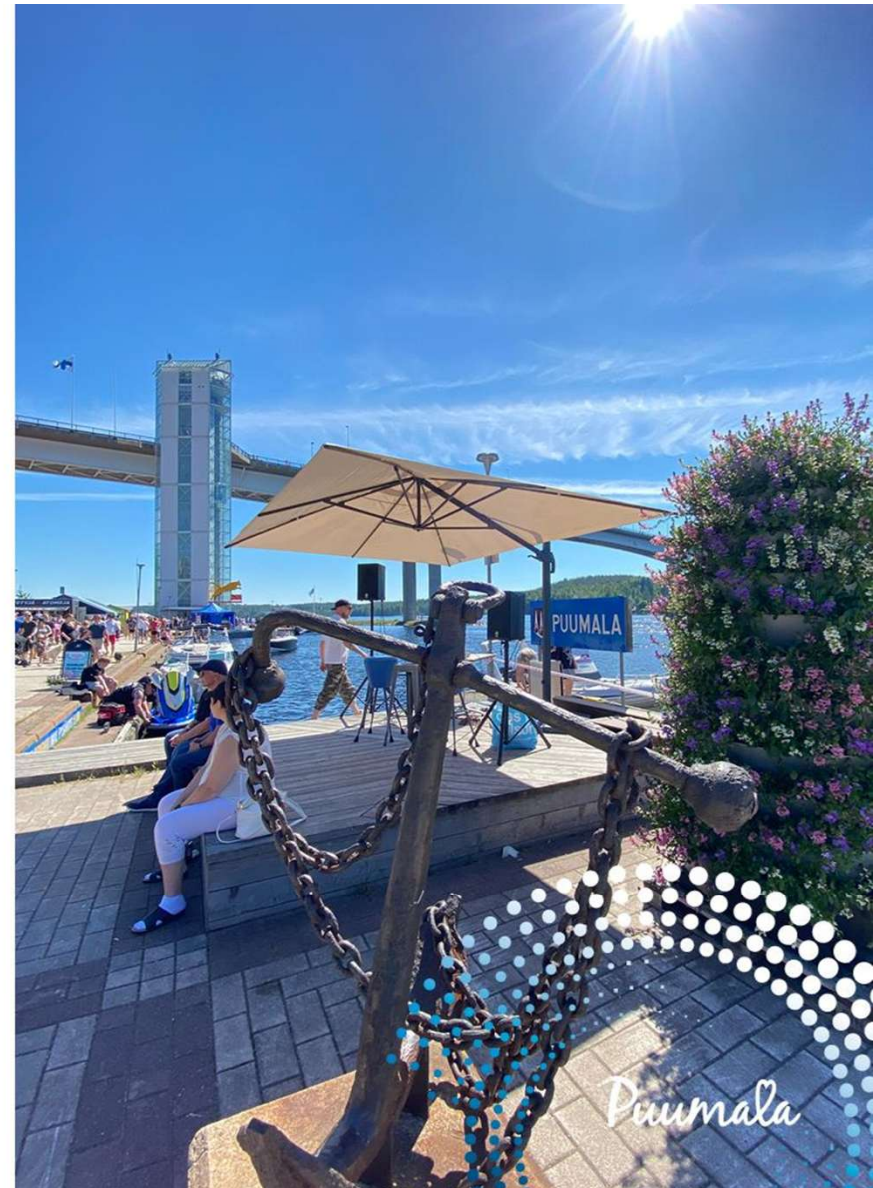
Yleisohjeet talousarvion laadintaan

- Taloussuunnitelma kattaa kolme tulevaa vuotta, joista talousarviovuosi on ensimmäinen.
- Tavoitteena on tuloslaskelman tasapaino taloussuunnitelmakaudella.
- Kunnanvaltuusto hyväksyi toukokuussa vuosille 2026-2029 kuntastrategian.
- **Hallinnonalat valitsevat kuntastrategiasta vuonna 2027 toteutettavat tavoitteet ja määrittävät kuntastrategian tavoitteille toimenpiteitä ja näille toimenpiteille vastuutahot.** Kokonaiskoordinoinnin toimenpiteiden osalta hoitaa johtoryhmä.
- Uuden kuntastrategian tavoitteiden tulee näkyä vuoden 2027 budjetoinnissa.

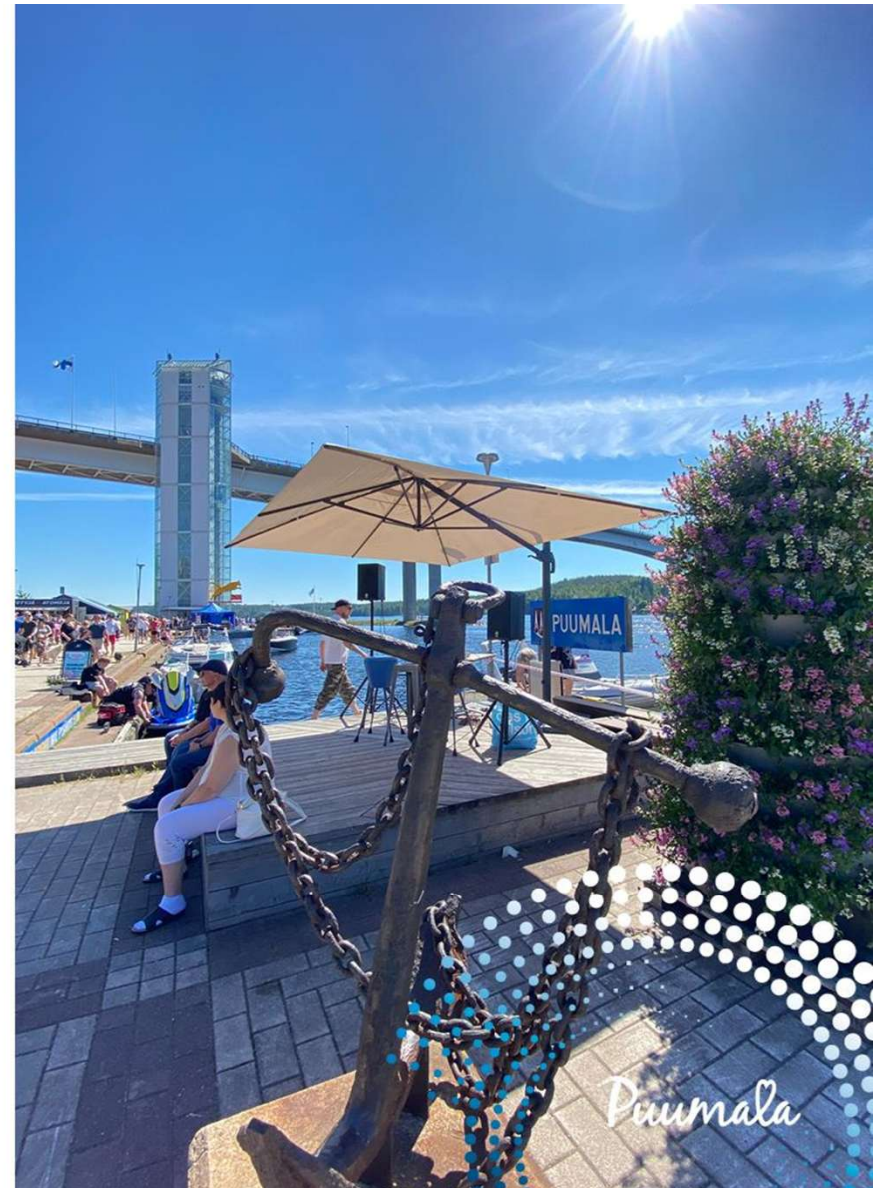
Yleisohjeet talousarvion laadintaan

- Tavoitteiden lisäksi vastuualueet määrittävät toiminnalleen kriittiset tunnusluvut. Näitä seurataan vuosittain ja niiden tehtävä on antaa päätöksenteon tueksi riittävää tietoa vastuualueen talouden ja toiminnan kehityksestä. Vastuualueiden tulee seurata, onko kriittiset tunnusluvut ajan tasalla ja onko tarpeita lisätä tai poistaa tunnuslukuja.
- Kunnan talouden tasapaino edellyttää malttia menokehityksessä.
- **Budjetti tulee laatia siten, että esitetty talousarvioraami alitetaan.**
- On myös syytä varautua siihen, että budjetointia tarkistetaan olennaisin osin valtionosuuslaskelmien ja verotuloennusteiden tarkennuttua.

Yleisohjeet talousarvion laadintaan

- Eläköitymiset, tuloksellisuutta parantavat toimet ja vastaavat tulee edelleen käyttää hyödyksi.
- Raami on vastuualuekohtainen tavoite. Budjetointitekniikassa tapahtuneet muutokset tulee huomioida.
- Toimialakohtaiset perustelutekstit tulee tehdä selkeästi jokaisella toimialalla, sillä ne ovat tärkeää informaatiota laskujen käsittelyn kannalta.
- **Perustelutekstit tehdään UUDEN käytännön mukaan budjetointipohjaan lukusarakkeiden viereen.**
- **Toimialajohtaja kantaa vastuun siitä, että perustelutekstit ovat ajan tasalla.**

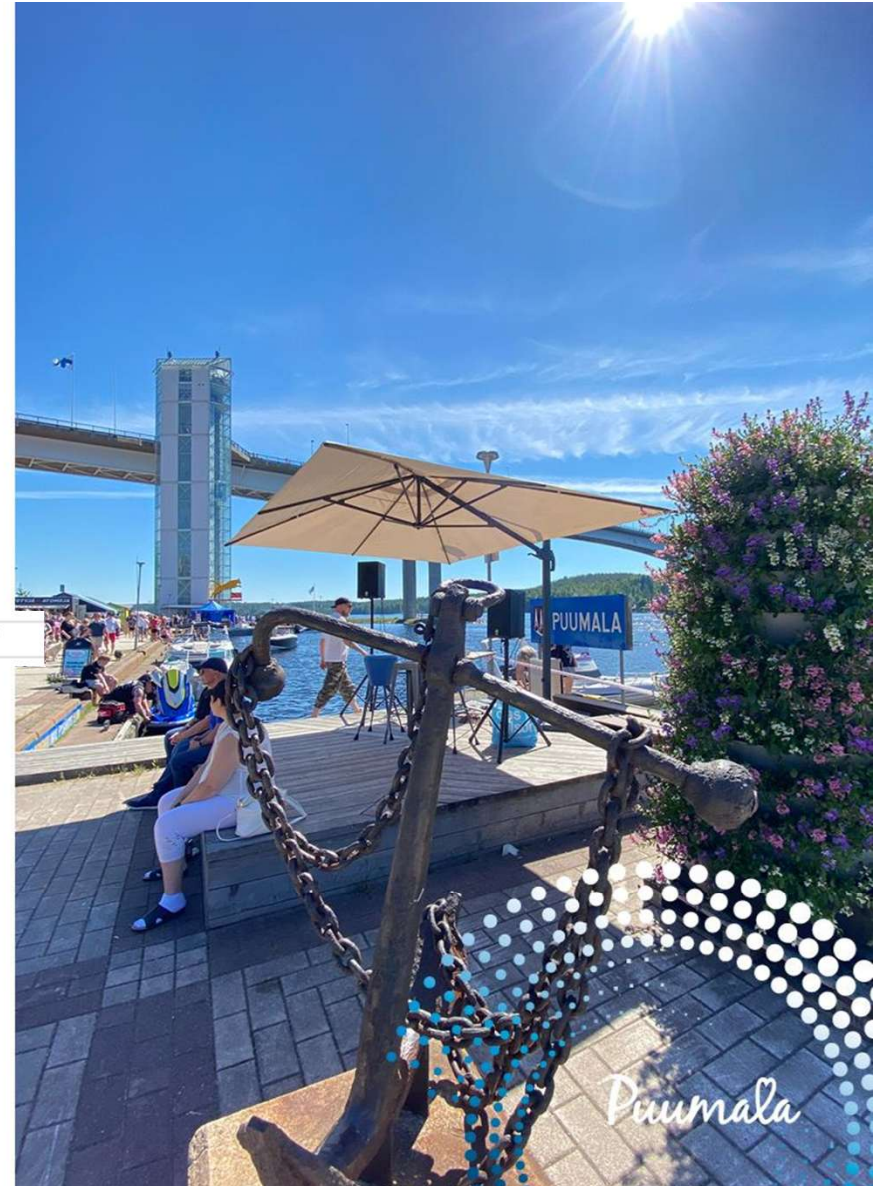

Yleisohjeet talousarvion laadintaan

- Budjetointipohjia tulee neljä: hallintopalveluille, hyvinvointipalveluille, teknisille palveluille ja vesiliikelaitykselle omansa.
- Budjetointipohja tulee (tallennetaan Talous-kansioon) esitetytettynä **17.8. alkavalla viikolla.**

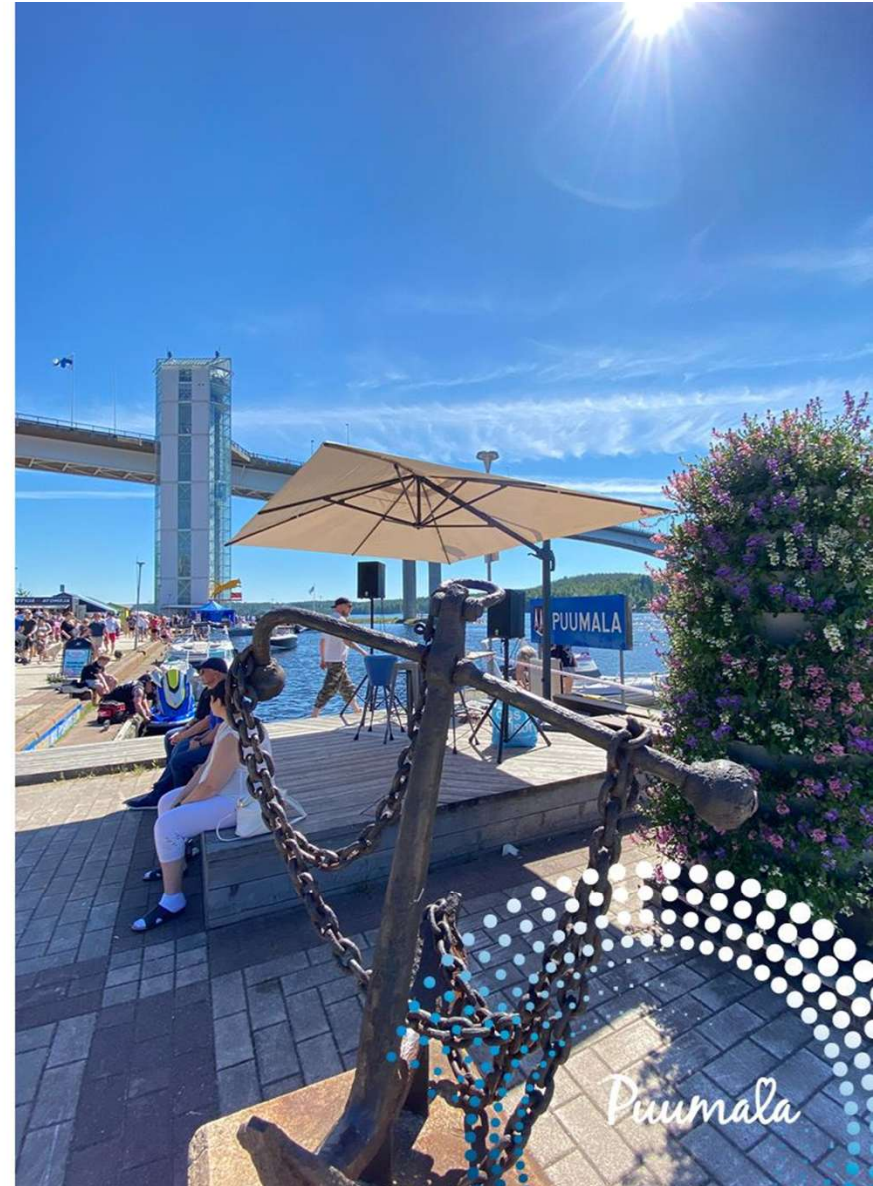
» Puumalan Kunta » Puumalan yhteiset - Tiedostot » 1. Yleiset asiat » Talous » TALOUSARVIOT » TA 2027

- Esitetytettynä ovat palkat, joihin on massa-ajona ajettu arvioidut palkankorotukset.
- **Vastuuhenkilöiden tulee tehdä esitetytettuihin lukuihin tarvittavat muutokset** ja seurattava, että vastuualue ja samalla toimiala kestää annetussa raamissa. Taloushallinnolla ei ole ennalta tiedossa, mitä henkilöstömuutoksia on tulossa. Tämä on siten vastuuhenkilöiden tehtävä.

Valtionosuudet

- Valtionvarainministeriön toukokuussa 2026 julkaiseman ennakkollisten valtionosuuslaskelmien mukaan Puumalan kunnan valtionosuus tulisi olemaan noin 1 438 000 euroa.

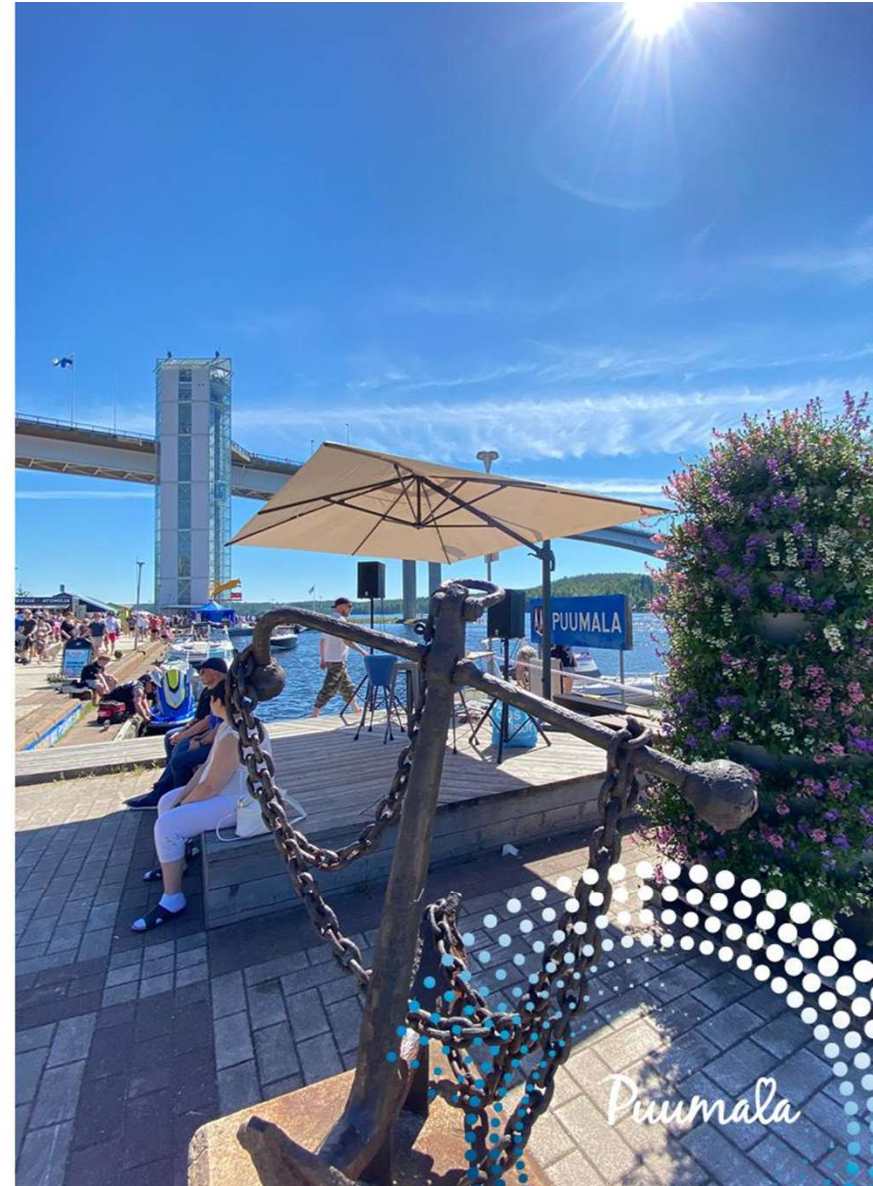

Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET					
1000 eur					
	TP 25	TA 26	TA 27	TS 28	TS 29
Peruspalvelut	1 536	1555	1616		
Verotulotasaus	-49	-64	-85		
Opetus- ja kulttuuri	-506	-506	-529		
Verotulomenetysten kompensaatio	404	403	436		
Yhteensä	1 385	1388	1438	1544	1595

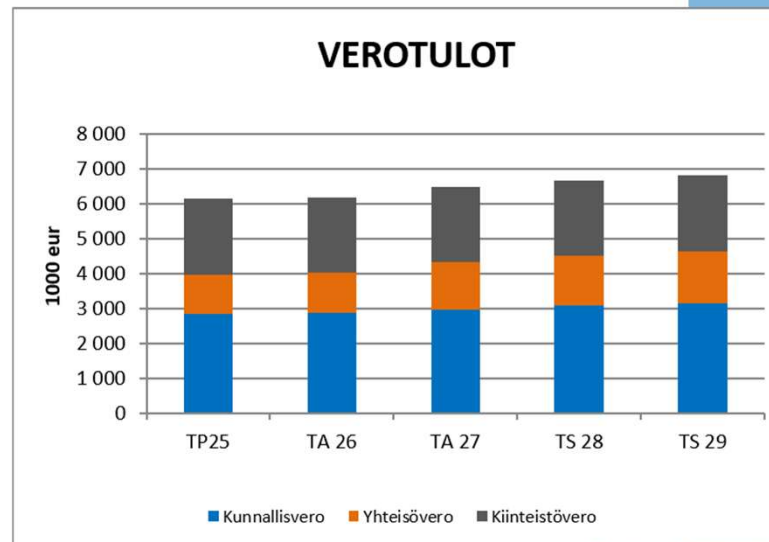
Ennakolliset [valtionosuuslaskelmat](#) päivitetty 5/2026 ja tasauslaskelma päivitetty 6/2026.

Suunnitelmavuosien 2028 ja 2029 valtionosuudet perustuvat Valtionvarainministeriön painelaskelmaan.

Verotuloennusteet

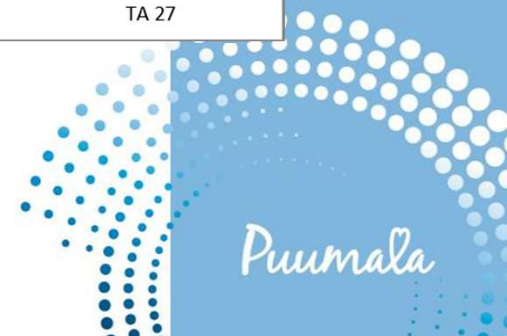
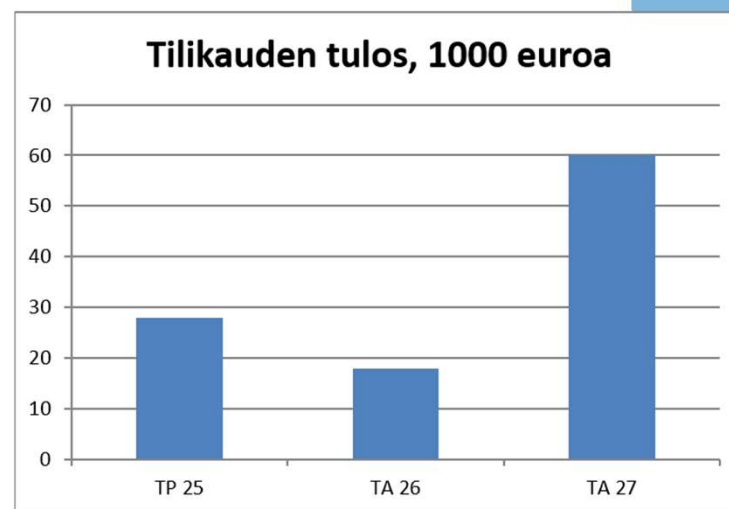
VEROTULOT					
1000 eur					
	TP25	TA 26	TA 27	TS 28	TS 29
Kunnallisvero	2 851	2870	2968	3070	3157
Yhteisövero	1 116	1147	1359	1436	1488
Kiinteistövero	2 191	2170	2167	2167	2167
Yhteensä	6 158	6187	6494	6673	6812

- Kuntaliiton kesäkuussa 2026 antama verotuloennuste näyttää Puumalalle noin 6,49 miljoonaa euroa verotuloja.
- Veroprosentit pidetään ennallaan.

Taloussuunnitelma 2026–2028

TALOUSSUUNNITELMA 2027-2029					
	TP 25 1 000 €	TA 26 1 000 €	TA 27 1 000 €	TS 28 1 000 €	TS 29 1 000 €
Toimintakate	-6 395	-6 799	-7 056	-7 197	-7 341
Verotulot	6 158	6 187	6 494	6 673	6 812
Valtionosuudet	1 385	1 388	1 438	1 544	1 595
Rahoitustuotot/kulut	179	212	180	220	220
Vuosikate	1 327	988	1 056	1 240	1 286
Poistot	-938	-970	-996	-1 010	-1 030
Satunnaiset erät					
Arvonlennukset	-361				
Tulos	28	18	60	230	256
Tilinpäätössiirrot	40	5	50		
Ali-/ylijäämä	68	18	110	230	256
Kumul. ylijäämä	14 962	14 980	15 090	15 320	15 576

VALMISTELUAIKATAULU (alustava)

Vuoden 2027 talousarvion laadinnan deadline:

Maanantaina 17.8. klo 9.00 talousarvioinfo esihenkilöille ja kaikille heille, ketkä budjetointiin

osallistuu. 17.8. alkavalla viikolla esihenkilöille annetaan esitetyt budjetointipohjat toimialoittain

31.8. alustava talousarviokeskustelu valtuuston kanssa

Elo-syyskuu: kunnanjohtajan ja hallintokuntien alustavat talousarviokeskustelut.

15.9. Toimialojen talousarvioesitykset (numerot) valmiina ja numerot syötettyinä exceliin.

21.9. Valtuustoseminaari alustavasta talousarvioesityksestä, linjaus jatkovalmistelusta

12.10. mennessä talousarvioluvut tulee olla syötettynä budjetointipohjaan.

Sisäisten erien laskenta taloushallinnon toimesta.

26.10. mennessä taloushallinto on syöttänyt luvut ProEconomicaan toimialakohtaisiin excelihin

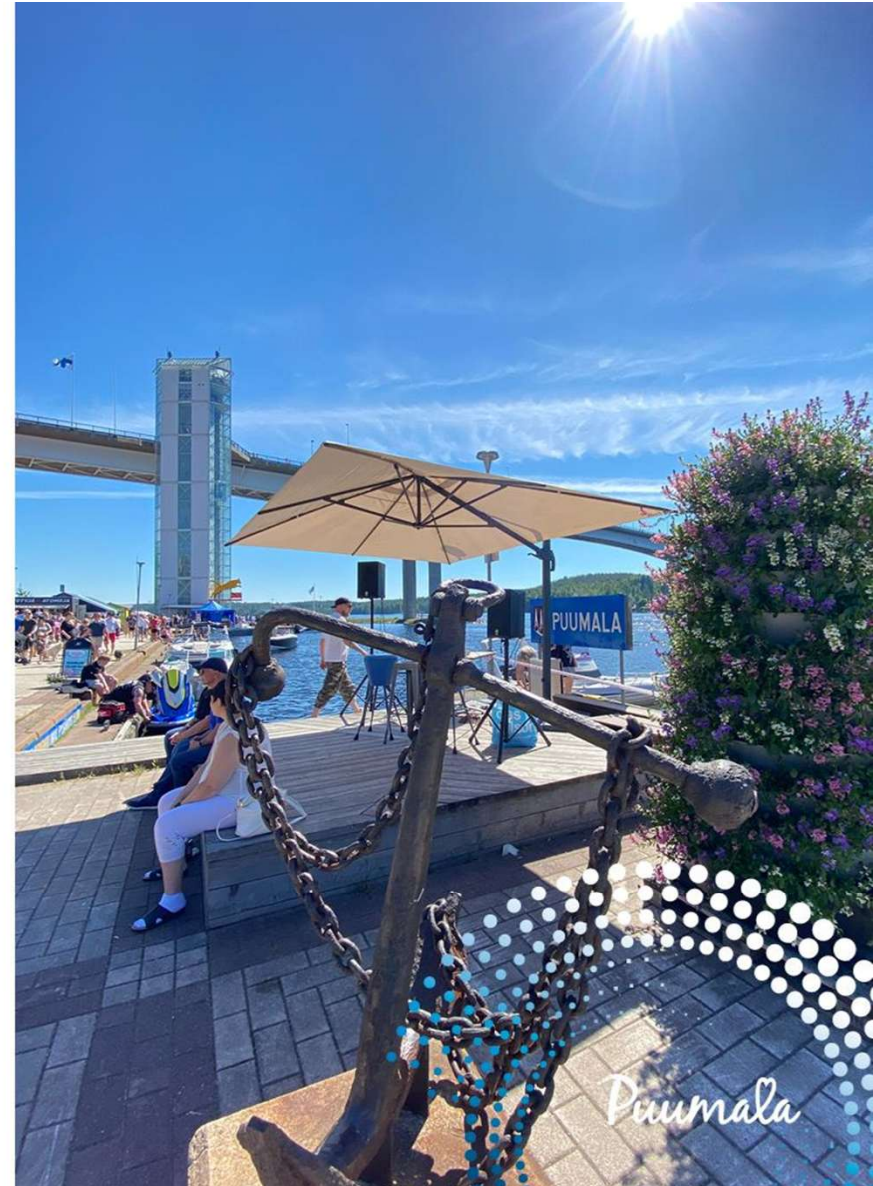
2.11. Tavoitteille asetetut toimenpiteet valmiina

23.11. hyvinvointilautakunta

xx.11. tekninen lautakunta

7.12. Talousarvio hallituksessa

14.12. Talousarvio valtuustossa

Puumala

TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LAADINTA

Käyttötalous

- Valtuuston käsittelyyn menevä talousarvio ja taloussuunnitelma laaditaan käyttötalouden osalta määrärahoittain.
- Taksat on pidettävä ajan tasalla ja reaaliarvossa. Talousarvioraamissa on osassa vastuualueita huomioituna hintatason muutos 2 prosentilla raamia korottavana, mutta ei läpileikkaavasti kaikilla vastuualueilla. Solmittuihin sopimuksiin ym. tehdään korotukset sopimusehtojen mukaisesti.
- Ohjeellinen talousarvioraami on laadittu pohjautuen vastuualueiden ulkoisiin toimintamenoihin ja -tuloihin.

Vuoden 2027 talousarviovalmistelussa tulee huomioida seuraavat muutokset

- eläköitymiset ja tehtävien täyttötarve tapauskohtaisesti

Palkat

- Budjetointipohjiin budjetoidaan valmiiksi 2,6 prosentin palkankorotukset syksyn 2026 palkkatasoon verrattuna.
- On huomioitava, että **vastuualueiden esihenkilöiden tulee tarkastaa palkat ja tehdä korjaukset yhdessä palkka- ja taloushallinnon kanssa, mikäli henkilöstömäärässä tapahtuu muutoksia.**
- Henkilöstömäärärahat tulee budjetoida siten, että henkilöstön määrä ei lisäännä, ellei sille ole toiminnallista perustetta (esimerkiksi aiemmin ulkoistetun toiminnan hoitaminen itse tai tiedossa oleva hanketoiminta).
- Eläköitymisten ja irtisanoutumisten yhteydessä vapautuvien tehtävien tarpeellisuus arvioidaan tapauskohtaisesti.
- Täyttölupamenettelyä jatketaan edelleen ja täyttöluvan myöntää kunnanjohtaja.
- Sotu-maksu on 1,91 %, KuEL 17,10 %, VaEL 17,10 %, tapaturmavakuutusmaksu 1,03 %, ryhmähenkivakuutusmaksu 0,03 %, työttömyysvakuutusmaksu 0,50 %.

Palkkatilien selitteet budjetointipohjassa

Tili	Selite	Ohjeistus
4004	Vakituisten palkat	ainoastaan vakituisen, toistaiseksi otetun henkilöstön palkat
4005	Erilliskorvaukset	Ilta-, yö-, lauantai-, sunnuntai-, aattolisät sekä lisä- ja ylityökorvaukset
4006	Määräaikaisten palkat	määräaikaiseen työsuhteeseen otetun henkilöstön palkat (ei sijaisia)
4007	Sijaisten palkat	sijaisten palkat, kun vakituinen henkilö on esim. sairauslomalla tai palkattomalla vapaalla
4008	Koulunkäyntiavust. palkat	ainostaan koulunkäynninohjaajien palkat
4009	Tuntipalkat	kansalaisopiston tuntiopettajien ja tuntipalkkaisten (sopimus TTES) palkat
4013	Luottamushenk. kokouspalkkiot	poliittisten luottamushenkilöiden kokous- ja vuosipalkkiot
4014	Luottamushenk. ansionmenetykset	poliittisten luottamushenkilöiden ansionmenetykset
4016	Työllisyystyöt	työllistämistuella palkattujen henkilöiden palkat

Henkilöstökulujen seurannan tarkentamiseksi palkkoja koskevia tilejä on muutettu.

Vuoden 2027 tasausmaksun budjetointiohje

- Keva on arvioinut vuoden 2027 tasausmaksun kokonaismääräksi 577 000 000 euroa. Vuoden 2027 lopullinen tasausmaksu lasketaan työnantajille tammikuussa 2027 ja se voi poiketa tästä arviosta.
- Maksu jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden kesken siten, että kuntien osuudeksi tulee 281 000 000 euroa.
- Kuntien maksettavaksi tuleva summa jaetaan kuntien kesken vuoden 2025 verorahoituksen suhteessa.
Puumalan kunnan arvioitu tasausmaksu vuodelle 2027 on 116 700,60 euroa.

Investoinnit

- Käyttötalouden ja investointiosan raja-arvo on 10 000 euroa. Alle 10 000 euron hankinnat ovat käyttötaloutta, mutta sitä suuremmat merkitään investointiosaan.
- Kaikki investointiesitykset on tarkasti perusteltava. Lisäksi on otettava huomioon ja laskettava niiden poistovaikutus käyttötalouteen.
- **Toimialan tulee selvittää rahoitusavustukset** ja myöskin avustukset investointien suunnitteluun.
- Suunnitelmavuosien investointien suunnitteluun on syytä varautua jo talousarviovuotena varaamalla **käyttötalouden** budjettiin suunnittelumääräraha tai hakemalla suunnitteluun avustusta.
- Investointiosan laadinta- ja kokoamisvastuu on teknisellä johtajalla.
- Investointien taso on suositeltavaa olla korkeintaan poistojen suuruinen.

Konserni

- Kiinteistöosaakeyhtiö Puumalan Vuokratalojen tulee noudattaa tasapainottamissuunnitelmaa edelleen vuoden 2027 budjetoinnissa.

Lisätiedot

- Lisätietoja talousarvion teosta antavat taloussihteeri Helena Hulkkonen ja kunnanjohtaja Niina Kuuva.
- Palkanlaskentatietoja saa Mervi Hämäläiseltä. Tunnusluvuissa käytettävä asukasmäärä on 2 100.
- Investointien suunnittelun osalta yhteyshenkilö on tekninen johtaja Kimmo Hagman.

Raami

Budjettiraami on esitettynä liitteessä

